

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **Mesto Trenčín**, Mierové námestie 2,, proti povinnému: **M. Š.**, ktorý naposledy býval v T. a zomrel X., **o vymoženie 20,58 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp.zn. 62 Er 3400/2007, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 13. mája 2010 sp.zn. 19 CoE 194/2010 a uzneseniu Okresného súdu Trenčín z 10. marca 2010 č.k. 62 Er 3400/2007-12, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 13. mája 2010 sp.zn. 19 CoE 194/2010 a uznesenie Okresného súdu Trenčín z 10. marca 2010 č.k. 62 Er 3400/2007-12 vo výroku, ktorým súdnemu exekútorovi nebola priznaná náhrada trov exekučného konania, **z r u š u j e** a vec vracia v rozsahu zrušenia Okresnému súdu Trenčín na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín (ďalej len „exekučný súd“) uznesením z 10. marca 2010 č.k. 62 Er 3400/2007-12 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju. Súdnemu exekútorovi nepriznal náhradu trov exekúcie. Exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) majúc za to, že je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať. Povinný totiž po začatí exekúcie zomrel a nezanechal žiadny majetok. Neprichádzajú teda po ňom dedičia, ktorí by zodpovedali za jeho dlhy. Pri rozhodovaní o trovách exekúcie vychádzal z ním ustáleného dôvodu zastavenia exekúcie. Dospel k záveru, že vzhľadom na nedostatok predpokladov ustanovených v § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, nemožno uložiť nahradenie trov exekúcie oprávnenému, pretože

k zastaveniu exekúcie nedošlo jeho zavinením a nejde ani o prípad, že by exekúcia bola zastavená z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie; dôvodom zastavenia exekúcie bola skutočnosť, že po poručiťovi neprichádzajú dedičia, ktorí by zodpovedali za jeho dlhy.

Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“), konajúci o odvolaní súdneho exekútora proti výroku o trovách exekúcie, uznesením z 13. mája 2010 sp.zn. 19 CoE 194/2010 potvrdil napadnutý výrok uznesenia exekučného súdu. Rozhodol tak podľa § 219 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) majúci za to, že odvolaním napadnutá časť uznesenia exekučného súdu o trovách exekúcie je správna. Rovnako ako exekučný súd dospel k záveru, že v danej veci, keďže exekúcia bola vyhlásená za neprípustnú a bola zastavená podľa § 57 ods.1 písm. g/ Exekučného poriadku, nie je možné uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie oprávnenému podľa § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku. Exekúcia nebola zastavená zavinením oprávneného, ani z dôvodu, že by majetok povinného nestačil ani na úhradu trov exekúcie, ale z dôvodu, pre ktorú exekúciu nemožno vykonať, pretože povinný zomrel nemajetný a jeho dedičia nezodpovedajú za jeho dlhy. Dodal, že skutočnosť, že súdny exekútor v niektorých prípadoch nesie podnikateľské riziko, že nebudú uspokojené všetky jeho nároky, ešte „nemusi viesť k protiústavným dôsledkom“.

Proti uzneseniam exekučného súdu a odvolacieho súdu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej aj ako „dovolateľ“) mimoriadne dovolanie. Uviedol, že tak robí na podnet súdneho exekútora, pretože napadnutými rozhodnutiami bol porušený zákon, pričom ochranu práv a zákonom chránených záujmov tohto účastníka konania nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Navrhol napadnuté uznesenia (uznesenie exekučného súdu vo výroku, ktorým súd nepriznal súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie) zrušiť a vec vrátiť exekučnému súdu na ďalšie konanie. Mimoriadny opravný prostriedok odôvodnil dovolacím dôvodom podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. tvrdiac, že súdy vec nesprávne posúdili po právnej stránke. Podľa dovolateľa súdy mali na zistený skutkový stav aplikovať ustanovenie § 203 ods. 2, prvá veta Exekučného poriadku, ústavné konformný výklad ktorého je taký, že oprávnený znáša trovy exekúcie aj vtedy, ak sa exekúcia zastavila z dôvodu, že povinný zomrel a nezanechal žiadny majetok. Poukázal tiež na závery rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007 sp.zn. 4 M Cdo 14/2006.

Oprávnený ani súdny exekútor sa k mimoriadnemu dovolaniu, ktoré im bolo doručené 23. mája 2011, nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd príslušný rozhodnúť o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas osobou oprávnenou na tento opravný prostriedok (§ 243g O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania, keďže mimoriadnym dovolaním je napadnuté uznesenie (§ 243a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutia súdov treba zrušiť, pretože nie sú správne.

Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1, druhá veta O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Dovolacie dôvody pritom neposudzujú len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Plniac si vyššie uvedené povinnosti dovolací súd sa preto v prvom rade zaoberal otázkou, či konanie súdov v preskúmvanej právnej veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Preskúmaním veci nezistil, že by konanie súdov bolo takouto vadou postihnuté. Takouto vadou konania napokon neodôvodňuje svoj mimoriadny opravný prostriedok ani dovolateľ.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1, druhá veta O.s.p. dovolací súd rovnako z úradnej moci skúmal, či v konaní nedošlo k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. O vadu tejto povahy ide najmä vtedy, keď súd skutkové závery, z ktorých vyvodil svoje právne závery, založil na výsledkoch dokazovania, ktoré nebolo vykonané v súlade so zákonnými ustanoveniami upravujúcimi spôsob vykonania dokazovania určitým dôkazným prostriedkom alebo že jeho skutkové závery sú v rozpore s tým, čo vyšlo za konania najavo. Dovolací súd dospel k záveru, že v konaní na súdoch oboch nižších stupňov nedošlo ani k vade uvedenej povahy.

Dovolací súd potom pristúpil ku skúmaniu vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu z hľadiska dovolacieho dôvodu, ktorý dovolateľ v mimoriadnom dovolaní výslovne uplatňuje (napadnuté rozhodnutia odvolacieho súdu a exekučného súdu spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci), vrátane jeho obsahového vymedzenia. Vychádzal pritom z toho, že nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Dospel k záveru, že dovolateľ vytýka pochybenia súdov pri aplikácii práva opodstatnene.

Podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

Podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie.

Ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil (§ 203 ods. 1, 2 Exekučného poriadku).

V rámci preskúmavania napadnutých rozhodnutí súdov rozhodujúcich v exekučnom konaní z aspektu dôvodov mimoriadneho dovolania vznikla spornosť v tom, či v prípade, že

povinný zomrel a nezanechal majetok, mala byť exekúcia zastavená podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, t.j. z dôvodu, že je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať (kedy niet zákonného podkladu pre rozhodnutie, aby trovy exekúcie znášal oprávnený), alebo z dôvodu podľa § 57 ods.1 písm. h/ Exekučného poriadku, t.j. že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie (kedy trovy exekúcie podľa § 203 ods. 2, prvá veta Exekučného poriadku znáša oprávnený). Generálny prokurátor Slovenskej republiky v mimoriadnom opravnom prostriedku dôvodí, že súdy mali pri rozhodovaní o trovách exekúcie aplikovať ustanovenie § 203 ods. 2, prvá veta Exekučného poriadku, pretože tu nebol dôvod na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, ale podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku. Podľa dovolacieho súdu generálny prokurátor Slovenskej republiky tak robí opodstatnene.

Nie je sporné, že ak sa v priebehu exekúcie zistí, že povinný nemá ani taký majetok, ktorý by postačoval na úhradu trov exekúcie, je takéto zistenie dôvodom zastavenia exekúcie podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku. Podľa dovolacieho súdu iný dôvod zastavenia exekúcie tu nie je ani v prípade, že absencia majetku postačujúceho aspoň na úhradu trov exekúcie sa zistí až po smrti zomrelého povinného; z hľadiska ďalšieho postupu v exekúcii stále ide o nedostatok tých istých materiálnych hodnôt bez ohľadu na to, či povinný žije alebo už zomrel. Zastavenie exekúcie z dôvodu, že exekučný súd ju vyhlási za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý ju nemožno vykonať, preto neprichádza do úvahy. V prípade smrti nemajetného povinného nemožno exekúciu vykonať nie preto, že povinný zomrel [smrť povinného bez ďalšieho nespôsobuje neprípustnosť exekúcie (§ 37 ods. 2 Exekučného poriadku), a nie je dôvodom zastavenia exekúcie], ale preto, že tu nie je ani taký majetok, ktorý by postačoval na úhradu trov exekúcie. K ustanoveniu § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku dovolací súd tiež poznamenáva, že inými dôvodmi, pre ktoré exekúciu nemožno vykonať, a pre ktoré exekučný súd vyhlási exekúciu za neprípustnú a zastaví ju, sú dôvody neuvedené v predchádzajúcich ustanoveniach § 57 ods. 1 Exekučného poriadku. Takými (inými) dôvodmi zastavenia exekúcie pre jej neprípustnosť môžu byť rozmanité okolnosti, ktoré súvisia napr. s právnymi úkonmi účastníkov exekučného konania pred exekučným príkazom (napr. oprávnený sa vzdal práva na vymáhanie priznaného práva alebo sa s povinným dohodol o pozhovení pred vykonaním exekúcie), s uplynutím času (s premlčaním judikovaného práva, pri ktorom pohľadávka nezaniká, len sa oslabuje, nie je vynútiteľná exekúciou za predpokladu, že povinný sa premlčania dovoľá), s námietkou o nepravdivosti verejnej listiny podľa § 37 ods. 3, § 43 ods. 2 Exekučného poriadku, resp.

podľa § 251 ods. 4 v spojitosti s § 134 O.s.p., so zistením, že nehnuteľnosť nie je vo vlastníctve povinného a pod., nie však zistenie, že zomrelý povinný nezanechal majetok.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd uzatvára, že ak došlo k zastaveniu konania o dedičstve z dôvodu, že poručiteľ nezanechal majetok (§ 175h ods. 1 O.s.p.), exekučný súd zastaví exekúciu nie preto, že je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať (§ 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku), ale preto, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie (§ 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku); v takomto prípade znáša trovy exekúcie oprávnený (§ 203 ods. 2 prvá veta Exekučného poriadku); porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. mája 2011, sp.zn. 7 M Cdo 5/2011, schválené dňa 13. decembra 2011 občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na uverejnenie v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk.

Vychádzajúc z uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 243b ods. 1, 2 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Zrušil aj uznesenie exekučného súdu prvého stupňa, pretože pri posúdení otázky náhrady trov exekúcie má rovnaké vady, pre ktoré sa zrušilo uznesenie odvolacieho súdu, a vec vrátil exekučnému súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 2 : 1.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. februára 2012

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová

Odlišné stanovisko sudcu JUDr. Rudolfa Čirča

Podľa § 243b ods. 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) pripájam toto odlišné stanovisko k uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. februára 2012 sp. zn. 6 M Cdo 8/2011.

Nesúhlasím s väčšinovým rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu, ktorým bolo zrušené uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 13. mája 2010 sp. zn. 19 CoE 194/2010 a uznesenie Okresného súdu Trenčín z 10. marca 2010 č. k. 62 Er 3400/2007-12 vo výroku, ktorým súdnemu exekútorovi nebola priznaná náhrada trov exekučného konania, a ktorým bola vec vrátená v rozsahu zrušenia Okresnému súdu Trenčín na ďalšie konanie.

Zrušujúce rozhodnutie je odôvodnené nesprávnym právnym posúdením veci súdmi v exekučnom konaní v otázke, **či v prípade, ak povinný v priebehu exekúcie zomrel a v dôsledku zastavenia dedičského konania po ňom pre nemajetnosť (§ 175h ods. 1 O.s.p.) povinnosť z exekučného titulu neprešla na jeho dedičov, mala byť exekúcia zastavená podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, t.j. z dôvodu, že je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať, alebo z dôvodu podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku, t.j. že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie.** Podľa väčšinového názoru od riešenia tejto otázky závisí, či pre rozhodnutie o trovách exekúcie sa má aplikovať ustanovenie § 203 ods. 1 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie, alebo ustanovenie § 203 ods. 2 veta prvá Exekučného poriadku, v zmysle ktorého ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený.

S právnym záverom, podľa ktorého ak povinný v priebehu exekúcie zomrel a došlo k zastaveniu konania o dedičstve po ňom z dôvodu, že nezanechal majetok (§ 175h ods. 1 O.s.p.), má exekučný súd zastaviť exekúciu z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie (§ 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku), a podľa ktorého v takomto prípade má trovy exekúcie znášať bez ďalšieho v zmysle § 203 ods. 2 veta prvá Exekučného poriadku oprávnený, sa nestotožňujem.

Smrť povinného znamená stratu jeho spôsobilosti byť účastníkom exekučného konania. Vzniká tým prekážka tohto konania, ktorá vyžaduje posúdiť, či povinnosť z exekučného titulu prešla na právnych nástupcov (dedičov) povinného (§ 37 ods. 3 a 4 Exekučného poriadku a podporne aj § 107 v spojení s § 251 ods. 4 O.s.p.). Ak vymáhaná povinnosť na dedičov neprešla z dôvodu zastavenia dedičského konania, pretože povinný nezanechal majetok, musí byť exekúcia zastavená podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, teda preto, že tu je iný dôvod, pre ktorý nemožno exekúciu vykonať. Ako príklad zastavenia exekúcie v zmysle tohto ustanovenia uvádza právna teória okrem iného aj nedostatok niektorej z procesných podmienok, ktorý nemožno odstrániť (porovnaj Jaroslav Krajčo, Komentár Exekučný poriadok, Eurounion, spol. s r.o., 2009 jún, str. 207). Ak by u povinného išlo o záväzok osobnej povahy, resp. taký ktorý zo zákona smrťou zaniká, bol by daný dôvod na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. f/ Exekučného poriadku. Neprihádza však do úvahy zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku, t. j. z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Uvedené ustanovenie umožňuje zastaviť exekúciu z dôvodov procesnej ekonómie, t. j. ak po vykonaní úkonov súdneho exekútora smerujúcich k zisteniu majetku povinného nie je zistený žiadny majetok povinného alebo je jeho hodnota nepostačujúca na krytie trov exekúcie, a realizácia exekúcie by viedla len k zvýšeniu týchto trov, ktoré by nemohli byť z výťažku uspokojené. Posudzovanie majetku povinného z tohto hľadiska prichádza do úvahy len ak povinný právne existuje. Pokiaľ však už povinný právne zanikol, nemožno uvažovať o jeho majetnosti či nemajetnosti (nemožno hovoriť o nedostatku majetku resp. o nepatrnom majetku nikoho). Vylučuje to povaha smrti ako právnej skutočnosti. Zároveň povinný z procesného hľadiska prestáva byť účastníkom exekučného konania a z hľadiska hmotného práva prestáva byť aj dlžníkom (podľa zásady „mors omnia iura solvit“ – „smrť oslobodzuje od všetkých záväzkov“).

V prejednávanvej veci právna otázka týkajúca sa toho, podľa akého ustanovenia Exekučného poriadku mala byť exekúcia správne zastavená, však ani nemala byť v konaní o mimoriadnom dovolaní posudzovaná, pretože proti výroku uznesenia exekučného súdu o vyhlásení exekúcie za neprípustnú ako predpokladu jej zastavenia podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku nebolo podané odvolanie a ani dovolanie. V zmysle § 159 ods. 2 v spojení s 167 ods. 2 a § 251 ods. 4 O.s.p. trvala preto aj v dovolacom konaní viazanosť týmto výrokom.

Pokiaľ ide o otázku, či v prípade zastavenia exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku z dôvodu, že došlo k zániku povinného ako právneho subjektu a vymáhaná povinnosť neprešla na jeho právneho nástupcu (nástupcov), možno oprávnenému uložiť povinnosť zaplatiť exekútorovi náhradu trov exekúcie, zastávam názor, že rozhodujúcim kritériom pre takéto rozhodnutie je v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku existencia zavinenia oprávneného na zastavení exekúcie. Dôvodom pre uloženie povinnosti oprávnenému zaplatiť súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie nemôže byť samotná skutočnosť, že povinný ako právny subjekt zanikol. Len v situácii, keď k tejto objektívnej skutkovej okolnosti zastavenia exekúcie pristúpia aj konkretizované okolnosti subjektívnej povahy (procesné zavinenie oprávneného), môže byť oprávnenému uložená náhrada trov exekúcie. Jeho procesné zavinenie však nemožno bez ďalšieho založiť iba na dispozičnom úkone – návrhu na nariadenie exekúcie. O procesné zavinenie oprávneného na zastavení exekúcie pôjde vtedy, keď mu bude možné vytýkať, že nedbal na náležitú opatrnosť a uvážlivosť a návrh na nariadenie exekúcie podal, hoci mal k dispozícii poznatky, z ktorých sa dal takýto výsledok predvídať.

Rovnako aj v prípade zastavenia exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku, t. j. z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, možno oprávnenému uložiť povinnosť náhrady trov exekúcie len ak je dané jeho procesné zavinenie na zastavení exekúcie. Aj keď znenie § 203 ods. 2 veta prvá Exekučného poriadku môže viesť k záveru, že v takomto prípade musí oprávnený uhradiť trovy exekúcie, hoci zastavenie exekúcie nezavinil a nemohol ho predvídať, treba namiesto gramatického výkladu uprednostniť výklad systematický a toto ustanovenie interpretovať v nadväznosti na jeho odsek 1 tak, že aj v prípade zastavenia exekúcie pre nedostatok majetku povinného je povinnosť oprávneného hradiť trovy exekúcie závislá od jeho zavinenia na zastavení exekúcie. Takýto výklad rešpektuje hodnotu spravodlivosti pri rozhodovaní o trovách exekúcie a je preto ústavne konformný.

Vzhľadom na obsahovú podobnosť § 203 ods. 1 a ods. 2 veta prvá Exekučného poriadku s § 89 veta prvá a druhá zákona č. 120/2001 Sb. o súdnych exekutoch a exekuční činnosti (exekuční rád) a o zmene ďalších zákonů platného v Českej republike („Dojde-li k zastavení exekuce, hradí náklady exekuce a náklady účastníků ten, který zastavení zavinil. V případě zastavení exekuce pro nemajetnost povinného hradí paušálně určené či účelně vynaložené výdaje exekutorovi oprávněný.“) možno z hľadiska komparatívneho výkladu

poukázať na rovnaké právne závery, ku ktorým dospela judikatúra Ústavného súdu Českej republiky (porovnaj napr. II. ÚS 1812/09, II. ÚS 594/10, PL. ÚS 16/08, II. ÚS 594/10 – dostupné na www.concourt.cz). Podľa záverov tejto judikatúry samotná skutočnosť, že v konečnom dôsledku môže nastať stav, kedy nebudú uspokojené všetky nároky exekútora, nie je protiústavný. Toto riziko, ktoré exekútor nesie, je odôvodnené a do značnej miery kompenzované jeho v podstate monopolným postavením pri vykonávaní exekúcie. Hľadiská rozhodovania o náhrade trov exekučného konania pri jeho zastavení, vrátane rozhodovania o náhrade trov exekúcie, len zo samotného špecifického postavenia súdneho exekútora neplynú. Východiskom je určenie a hodnotenie dôvodov, pre ktoré k zastaveniu exekúcie došlo, pričom medzi hľadiská skúmania nepatrí majetnosť, resp. nemajetnosť povinného. Výnimkou je situácia, kedy oprávnený nedbal na požiadavke náležitej opatrnosti a uvážlivosti a návrh na nariadenie exekúcie podal, aj keď mal k dispozícii poznatky, z ktorých sa dal takýto výsledok predvídať. Pokiaľ mu možno pričítať takúto účasť na zastavení exekúcie, nič nebráni, aby bola oprávnenému uložená povinnosť nielen na náhradu trov povinného, ale aj na náhradu trov exekúcie v prospech súdneho exekútora. Rozhodujúcim kritériom je teda skutočná existencia zavinenia na zastavení exekúcie na strane oprávneného, a nie nutnosť zaistiť súdnemu exekútorovi odmenu za jeho činnosť.

Pretože v preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne odôvodnili neuloženie povinnosti oprávnenému nahradiť trovy exekúcie nedostatkom jeho procesného zavinenia na zastavení exekúcie a generálny prokurátor procesné zavinenie oprávneného ani netvrdil, malo byť mimoriadne dovolanie ako neopodstatnené zamietnuté.

V Bratislave 29. februára 2012

JUDr. Rudolf Č i r ě , v.r.
s u d c a

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová